

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

چرا مکتب ر و حانیت عقب ماند ؟!

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

در شماره‌های قبل به جنبه اختصاصی مکتب روحانیت و وظائف خطیر روحانی اشارتی گشت و تا اندازه‌ای مسئولیت بس مهم این مکتب و وظیفه این طبقه در مقابل مکتب فرهنگ و اجتماع روشن گردید و اجمالاً معلوم شد که روحانیت چیست و روحانی کیست .

اما از نظر اسلام روحانیت مفهوم وسیعتری را در بردارد چه دین اسلام شامل کلیه شئون مختلف و به جنبه مخصوصی از زندگی اختصاص نداشته و نسبت به جنبه روحی (بمعنی اخص) در مقابل جنبه های مادی زندگی توجه بیشتری ندارد بلکه برعکس اصلاح حیات مادی و تعادل آنرا پایه اصلاحات روحی و کمال حقیقی آن میدانند .

از اینرو روحانیت در نظر اسلام دستگاهی است که برای تنظیم زندگی مادی و معنوی و تأمین رفاه فردی و اجتماعی بر پایه تدبیر و میانروی بوجود آمده ، و قادر است کلیه مشکلات مادی و معنوی زندگی را در پرتو تعالیم حقائق عالیله اسلام از پیش پای بشر برداشته و میتواند در جمیع ادوار زندگی با سخت‌ترین شرائط زمان و مکان و در کنار جدیدترین قوانین موضوعات بشری عرض اندام کند .

بنابراین روحانیت باین معنی بامفهومی که مسیحیان قرون وسطی و نیز مسلمانانی که دین مخلوق افکار خود آنها است برای این کلمه تراشیده و بقلط وضع کرده‌اند تفاوت کامل دارد چه روحانیت در نزد بیخردان دستگاهی است که تصور میکنند فقط جهت تنظیم جنبه روحی و وعده آخرت محض بوجود آمده و مردم را دائماً به فتور و سستی دعوت میکند و از کار و فعالیت مادی که خود اساس آرامش روحی و معنوی است باز میدارد ولی برعکس مردم زنده باید بدانند و بفهمند که معنای این کلمه را استحمار گران تحریف نموده و سعی داشته‌اند رهبانیت را در اذهان عمومی مردم بجای این کلمه جا بدهند و مردم مسلمان را غافل و احياناً دور از روحانیان حقیقی نگاه دارند تا از افکار افرادی ناقص و جاهل برداشتهائی مطابق میل و دلخواه خود بنمایند .

اینک این سؤال پیش می‌آید که چرا مکتب روحانیت بازحمات فوق‌العاده‌ای که زعمای این مکتب در راهنمایی اجتماع تحمل نموده‌اند چنانچه باید در اصلاح اجتماع موفق نشده است و رویهمرفته اجتماعات بشری بیشتر متمایل بافکار مادی و ماده پرستی است و حقائق روحانی کمتر مورد توجه مردم قرار میگیرد .

بهرنقطه که مینگریم و بهر گوشه‌ای از عالم که توجه کنیم مظاهر فساد اخلاق و مادی‌گری و نفع‌پرستی بچشم میخورد و بهر يك از مراکز اجتماعی مهم گیتی نظر افکنیم سیل جوانان را در مسیر تاریک مادیت و فساد اخلاق و سایرین را غافل از توجه به عالم معنی مشاهده میکنیم ، در مقابل هر مسجد یا مؤسسه دینی صدها مراکز فساد و فحشاء بچشم میخورد و در مقابل هر جوان مسلمان هزاران جوان بی‌ایمان و بی‌بندوبار بنظر میرسد . این موضوعات را چگونه میتوان توجیه نمود و این عقب‌نشینی و ضعف را بچه وجهی میتوان تفسیر نمود ؟

اسباب و علل این ضعف و عقب‌نشینی چیست و از چه راه باید با آن بمبارزه پرداخت ؟

اینها مطالبی است که از نقطه نظر روحانیت بسیار حائز اهمیت است ، لذا بحث از اسباب این پدیده اجتماعی و بررسی در چگونگی پیدایش و ادامه آن بسیاری از مشکلاتی را که روحانیت در اجتماع حاضر با آن دست بگریبان است از پیش برداشته و این مسئله را چرا مکتب روحانیت عقب مانده ؟ حل مینماید اکنون با توجه کامل به جنبه‌های مکتب روحانی و مادی میتوان پیشرفت مکتبهای مادی و ضعف و تحلیل مکتب روحانی را به علل ذیل استناد داد .

نخست آنکه

مکتبهای مادی بار تکالیف دینی و اجتماعی را ازدوش بشر برداشته و آدمی را به آرزوی مطلق ورهائی از هر قید و بند اخلاقی و احیاناً هرزه‌گی میخواند اما مکتب روحانیت تکالیفی برای بشر نسبت بخدا و اجتماع و نفس تعیین میکند ولی آدمی با علم بضرورت آن جهت نظم اجتماعی و مادی مع الوصف همیشه میل دارد تا آنجا که میتواند از زیر بار آن شانه خالی کند زیرا طبع هوسباز بشر و طبیعت زمام گسیخته انسانی دائماً متمایل به شهوت و خوشگذرانی و همیشه متمایل به آنست که خود را از قید اخلاق و انسانیت و بار سنگین تکلیف رها سازد و حتی بعضی از افراد بی‌میل نبوده چون حیوانات در جنگلها و صحاری عاری از قید و بندی ادامه حیات دهند .

و دیگر پیشرفت زندگانی مادی است

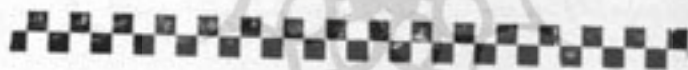
امروز زندگانی اجتماعی در زمینه‌های مختلف پیشرفت‌های محسوس و قابل توجهی نموده و مجموعاً حیات اجتماعی پس از انقلاب صنعتی اخیر بنحو شایان اهمیتی تغییر شکل داده .

روزی سروکار بشر بانیروی محدودی از قبیل حیوان و آب و باد و سایر عوامل طبیعی بود دیری نگذشت که وضع بشر بصورت دیگری جلوه‌گری نمود و سروکار بشر با نیروهای عجیب بخار و برق و اتم گردید .

دیروز آدمی برای طی مسافت معینی ماهها رنج میکشید ، امروز همان مسافت را در چند دقیقه با آسایش تام میپیماید .

روزی بشر مجبور بود بانیری محدود و ضعیف خود بمقاومت در برابر طبیعت پردازد اما امروز بشر بانیره‌های مجهز و عظیمی که از هر حیث او را از ترند طبیعت نگاهداری میکنند روبرو است ، امواج را تسخیر میکند ، از قوه جاذبه فرار میکند خود را در خلاء و سبک احساس میکند از قعر دریاها نفت استخراج نموده ، در زیر اوقیانوس‌ها دنیای قابل زیستی تشکیل میدهد این تحول بزرگ مادی و این انقلاب شکر فاعلی فکر و مغز بشر را بخود متوجه نمود و احساسات ظاهری و عواطف عادی او را بخود مشغول نمود و از حقائق و روحانیت معنوی او را بازداشت و چنان فریفته این مظاهر مادی و حیرت‌انگیز گشت که تویی فکر و عقل و روح خود را در میان باخت و حتی از تامل در مظاهر روحانی و حقائق عالم مافوق ماده بازماند و چنان در پیچ و خم ترقی روزافزون مادی بشری فرورفت که نفهمیده و نسنجیده تصور نمود دنیای روحانیت را بر پایه ترقیات مادی مخالفتی است و از همین دوراهی منحرف و طریقی را انتخاب کرد که نه تنها خود را از دنیای روحانیت و ترقیات مادیت عقب ماند بلکه موجب گمراهی عده کثیری شد . نه در صنعت ابتکاری پیدا کرد و نه از درنده‌گی و گزندگی دست برداشت آنچه هرزه‌گری بوی بعنوان مظاهر تمدن امروزی انجام داد و آنچه سجایای اخلاقی و خداشناسی بود از دست داد لذا پیشرفت زندگانی مادی در نزد بیخردان و جاهلان صدمه بسیاری بمکتب روحانیت وارد ساخت .

و دیگر از عوامل عقب ماندن مکتب روحانیت همانا نابسامانی خود این دستگاه است که ...

گفتار محمد (ص)

من وعده الله عزوجل ثوابا فهو منجزه ومن هو وعده عقابا فهو فیه

بالخيار

کسیکه خدای عزوجل با او وعده ثواب و پاداش نیکو داده بوعده خود وفا میکند و کسی را که وعده عقاب داد در او مختار است عقابش میکند و خواست نمیکند .

من اتی الیکم معروفا فکافئوه فان لم تجدوا فائئو فان التاء جزاء

کسیکه آورد بسوی شما معروفا را چون هدیه و نحو آن پس مکافات کنید او را در مقابل باو احسانی کنید و اگر ندارید پس ثنای او را گوئید که مدح و ثنا هم پاداش است .

من بدء بالکلام قبل السلام فالالتجوه .

کسیکه ابتدا کند بسخن پیش از آنکه سلام گوید او را جواب

مدهید .